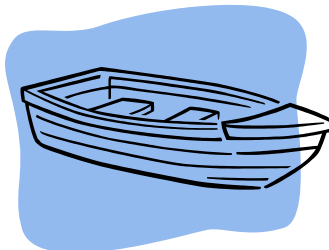
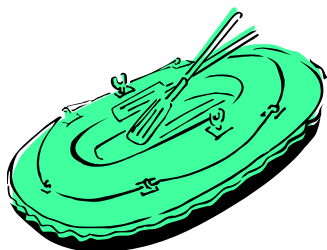

BIO retningslinjer ved feltarbejde på søer i *småbåde*

Denne beskrivelse er gældende for medarbejdere, studerende, erhvervspraktikanter, gæster m.fl. hos Institut for Biologi (BIO).

Indhold:

1. Generelle regler
2. Orientering om love
3. BIO's retningslinjer ved sejlads og feltarbejde på søer
4. Sikkerhedsudstyr
5. Dykning
6. Elektrofiskeri

1. Generelle regler

Denne instruks er udarbejdet til arbejde i den tempererede zone, fx Danmark. I tilfælde af sejlads i arktiske egne er der ekstra forholdsregler, som ikke beskrives i denne instruks. Her henvises til speciel instruks for feltarbejde i Arktis, se: <https://bio.medarbejdere.au.dk/udvalg-og-moeder/arbejds miljøudvalg/>.

Læs og følg denne vejledning og husk, at arbejdsmiljøloven med tilhørende bekendtgørelser gælder ved alt arbejde, undtaget er dog arbejde som er udført i forbindelse med sejlads, her gælder Søfartsloven.

Søfartsloven: www.sofartsstyrelsen.dk

APV for felt fra båd: Der skal foretages en risikovurdering af arbejdet inden udførelse, med mindre en tidligere APV kan benyttes, disse risikovurderinger er i vid udstrækning generiske.

Feltarbejde, der vurderes at indebære en sikkerhedsrisiko, må som udgangspunkt aldrig udføres alene (f.eks. sejlads, dykning og elektrofiskeri). Kan båden kun bære én mand, skal der være en anden person, som ved man er på feltarbejde, og som undersøger sagen, i tilfælde af at man ikke vender tilbage eller giver lyd fra sig.

Ved mange ulykker er kulde en væsentlig årsag. Afkøling nedsætter reaktionsevnen og medvirker til at uheld nemmere sker. Hvis man falder i koldt vand, mindskes kræfterne hurtigt og mange, som officielt omkommer ved drukning, er faktisk omkommet ved afkøling.

Undgå rygning hvor der findes brandfarlige væsker som f.eks. benzin.

2. Orientering om love

I danske farvande må der erhvervsomt sejles et fartøj under 20 bruttoregistertons uden at skulle have tilladelse hertil fra nogen myndighed og uden at skulle aflægge nogen form for prøve. Denne frihed til at sejle får mange til at tro, at der ikke gælder nogen som helst love og regler for sejlads; men det gør der. Søens love og bestemmelser svarer til de regler, som vi alle er omfattet af, når vi færdes på land. De handler om ansvar, erstatning, færdsel, hensyn til andre og meget mere. De sejlende har pligt til at hjælpe nødstedte på søen.

Alle sejlere skal vide, at der i enhver båd skal være en fører, og at denne er ansvarlig for betryggende sejlads og for de ombordværendes sikkerhed. Hvis der sker en skade eller ulykke, kan ejeren eller føreren af en indblandet båd blive erstatningspligtig for ulykken, og føreren kan blive straffet for overtrædelse af de bestemmelser, som ikke er blevet overholdt. Selv det at udvise dårlig sømandskab kan være en lovovertrædelse. Så det er ikke lige meget, hvem der er ansvarlig fører af en båd.

3. BIO's retningslinjer ved sejlads og feltarbejde på søer

Som ansvarlig bådfører skal man enten være oplært i erhvervssejlads eller have gennemgået en minimumsoplæring af færdsel på søen. For nærmere oplysninger kan Jens Peder Hounisen i Kalø eller Ivan Nielsen i Silkeborg kontaktes.

- Vurder vejret ENDNU engang. Brug DMI's hjemmeside (www.dmi.dk). Bådføreren har ansvaret og beslutningen for, om det er forsvarligt at være på søen pågældende dag.
- På enhver båd skal der være en ansvarlig bådfører som skal være oplært i sejlads
- Der skal være en svømme-/redningsvest til alle ombordværende. Ved sejlads fra oktober til maj bør bådføreren overveje, om alle ombordværende skal være iført flydedragt eller dykkerdragt. Disse skal bæres, hvis bådføreren finder det nødvendigt.
- Bliver vejret dårligt så søg land.
- Bliv ved båden, hvis den kæntrer eller fyldes med vand. Dette gælder ikke, hvis man med sikkerhed kan nå i land ved egen hjælp.
- Der må ikke være flere personer og udstyr om bord, end båden er beregnet til eller med sikkerhed kan medføre. Fordel personer og grej jævnt i en lille båd.
- Stå så vidt muligt ikke op i en lille båd.
- Byt ikke plads i en lille båd på én gang.
- Afpas hastigheden efter bådens tilstand og belastning, vejrforhold, fiskeredskaber, lokale forhold etc.
- Det anbefales, at der afholdes "Mand over bord" øvelser ca. hvert år.

4. Medbring sikkerhedsudstyr

1. 2 årer + åregafler (eller padler hvis det er nok)
2. øsekar (kan være en spand)
3. anker
4. kompas
5. nødvendige reservedele
6. reservebrændstof til motorbåde
7. opladt mobiltelefon m. ekstra batteri eller VHF hvor der ikke er mobildækning
8. skiftetøj
9. Evt. PLB hvis denne er til rådighed

5. Dykning

Ved arbejde under vand skelner man mellem snorkling og decideret dykning. Når det gælder dykning vil det normalt dreje sig om svømmedykning. Det vil sige dykning med apparat og flaske.

Dykning ved BIO skal følge de regler for arbejdets udførelse og for dykkermateriel, som er fastsat i de relevante love og bekendtgørelser. Nærmere oplysninger ved Michael Bo Rasmussen i Silkeborg eller Karsten Dahl i Roskilde.

6. Elektrofiskeri

Elektrofiskeri må kun udføres af personer, der er i besiddelse af tilladelse hertil. Tilladelsen er personlig og skal medbringes hver gang, der elektrofiskes. Indehaveren skal desuden med behørig legitimation kunne dokumentere, at han handler i embedes medfør.

Af sikkerhedsmæssige grunde skal elektrofiskeri altid udføres af mindst to personer. Alle deltagende skal være bekendt med farerne ved omgang med elektrisk spænding.

Kursus og tilladelse fås ved henvendelse til [DTU Aqua](#) på tlf. 35 88 33 00.